

Ұлттық Банк базалық мөлшерлемені бұрынғы деңгейде сақтап қалды

Базалық мөлшерлеме $\pm 1\%$ пайыздық мөлшерлемелер дәлізімен 15% деңгейінде сақталды. Тиісінше, өтімділікті беру операциялары бойынша мөлшерлемелер 16% -ды және өтімділікті алу операциялары бойынша 14% -ды құрайды. Бұл туралы телевизиялық БАҚ үшін өткізілген брифинг кезінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Оның сөзінше, базалық мөлшерлеме туралы шешім қабылданған кезде мынадай факторлар есепке алынды: инфляциялық процестер, қаржы нарығының жай-күйі, сондай-ақ экономикадағы ахуал. Сонымен қатар, ортамерзімді перспективаға арналған бағалаумен кезекті болжам раундының нәтижелері ескерілді.

Қаржылық реттеуші басшысы базалық пайыздық мөлшерлеме бойынша шешім Ұлттық Банктің халыққа және қаржы секторына шаралар мен іс-қимылдарды белсенді түрде жария ету саясаты шеңберінде түсіндірілетінін атап өтті.

«Сараланған пайыздық саясатты ұстана отырып, Ұлттық Банк қаржылық тұрақтылықты сақтау үшін де, ортамерзімді перспективада баға тұрақтылығын камтамасыз ету үшін тәуекелдерді ескерді, - деп қосты Д.Ақышев. - Біздің пікірімізше, ақша-кредит саясатының өлшемдерін біртіндеп, негіздей отырып өзгерту қажет. Жағымды үрдістер айтарлықтай орнықты болуы қажет. Сонымен қатар қолайсыз тәуекелдер мүмкіндігінше ескертілуге тиіс».

Қазақстандықтардың инфляциялық күтулері бұрынғыша қалды – Д. Ақышев

Айлық инфляция мамырда күтіп отырған $0,5\%$ деңгейінде қалыптасты, ол көпжылдық қалыпты үрдіске сәйкес келді. Бұл туралы телевизиялық БАҚ үшін өткізілген брифинг кезінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Оның айтуынша, инфляцияның өсуі қалыпты тұтынушылық сұраныспен тежеледі. «Айырбастау бағамының құнсыздануынан инфляцияға ауыстыру әсері, біздің бағалауымызша, іс жүзінде аяқталды. Сауда әріптестері елдердің инфляциясы, бірінші кезекте Ресейдегі инфляцияның бәсеңдеуі есебінен төмендейді», - деп түсіндірді Д. Ақышев.

Ел халқының мамырда өткізілген пікіртерімге негізделген инфляциялық күтулері іс жүзінде өзгерген жоқ. Д. Ақышев айтқандай, келесі 12 айда инфляцияның жеделдеуін немесе оның ағымдағы деңгейде сақталуын күтіп отырған пікіртерімге қатысушылардың

үлесі 37,7%-ды (сәуірде – 37,1%) құрады, яғни «өзгеру пайыздың ондық үлесімен байқалып отыр».

Осылайша, Қазақстанның Ұлттық Банкі инфляция бойынша өзінің нысаналы бағдарын бұрынғы, яғни 2016 және 2017 жылдардағы 6-8% деңгейде сақтайды, деп қорытындылады қаржылық реттеушінің басшысы.

Бүгін Д. Ақышев Ұлттық Банктің шаралары мен іс-әрекеттерін саяси тұрғыдан белсенді түрде хабарлау шеңберінде халыққа және қаржы секторына базалық пайыздық мөлшерлеме бойынша кезекті шешімін түсіндіргенін атап өткен жөн. Мәселен, базалық мөлшерлеме +/-1% пайыздық мөлшерлемелер дәлізімен 15% деңгейінде сақталды. Тиісінше, өтімділікті ұсыну бойынша операциялар бойынша мөлшерлеме 16% және өтімділікті алу операциялары бойынша – 14% болды.

Қазақстанның ішкі валюта нарығындағы ахуал тұрақты болып қалып отыр – Д. Ақышев

2016 жылғы мамырдың соңында теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 335,84 теңге деңгейінде қалыптасты. Теңге мамырда 2,5%-ға әлсіреді, жыл басынан бастап 1,2%-ға нығайды. Бұл туралы бүгін телевизиялық БАҚ-қа арналған брифинг кезінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Тұтастай алғанда, елдің валюта нарығындағы ахуал, оның айтуынша, тұрақты. «Айырбастау бағамының күнделікті ауытқулары екі жақтан әдеттегі шекте өтті. Олар мұнай бағасының серпіні негізінде нарыққа қатысушылардың күтулерімен және АҚШ долларының бірқатар әлемдік валюталарға нығайуымен айқындалды», - деді Ұлттық Банк басшысы.

Д.Ақышев теңгенің айырбастау бағамының күрт ауытқуларына жол бермеу үшін және алтын-валюта резервтерін толықтыру үшін Ұлттық Банк шетел валютасын сатып алуын жалғастыруда деп атап өтті. Мәселен, Ұлттық Банк өктемдігінің (нетто-сатып алу) көлемі мамырда 728,3 млн.АҚШ долларын құрады. Ол, сәуірде олар 830,9 млн. теңге, наурызда – 1,2 млрд.АҚШ доллары, 2016 жылдың 5 айы ішінде – 3,7 млрд. АҚШ доллары болғандығын еске сала кетті.

«Біздің ішкі валюта нарығына қатысу үлесіміз мамырда 29,1%-ды құрады, - деді Д.Ақышев. - Бұл ретте Ұлттық Банктің операциялары айырбастау бағамы серпінінің іргелі үрдісіне әсер етпейді, өйткені олардың сипаты мен көлемі нарықтағы жалпы ахуалды өзгертпейді».

Ұлттық Банк Төрағасы ҚР ҰБ алтын-валюта резервтері алдын ала бағалау бойынша мамырда 28,8 млрд. АҚШ долларын (жыл басынан бастап өсу 878,2 млн. АҚШ доллары немесе 3,2%) құрады деп толықтырды. Оның айтуынша, мамырдың соңында Ұлттық қордың активтері 65,5 млрд. АҚШ доллары болды, елдің халықаралық резервтері жиынтықта 94,2 млрд. АҚШ долларына (жыл басынан бастап – өсу 2,9 млрд. АҚШ доллары немесе 3,2%-ға) жетті.

Қазақстандықтар теңгеге сенім білдіріп отыр – Ұлттық Банк

Қазақстанда халық тарапынан айырбастау пункттері арқылы қолма-қол АҚШ долларын белсенді сату үрдісі байқалып отыр. Бұл туралы бүгін ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев телевизиялық БАҚ үшін өткізілген брифинг барысында айтып берді.

«Халық арасында жүргізілген пікіртерім нәтижелері бойынша қаңтармен салыстырғанда мамырда теңгенің әлсіреуін күтетіндер үлесі 2 есе (66,8%-дан 33,8%-ға дейін) қысқарды, - деп хабарлады қаржы реттеушісінің басшысы.

Ұлттық Банктің деректері бойынша 2016 жылғы сәуірде нетто-сату көлемі 250 млн. АҚШ доллары болды. Қорытындысында 3 айда, 2016 жылғы ақпан-сәуір аралығында халық 763,3 млн. АҚШ долларын, ақпанда – 277,4 млн. АҚШ долларын, наурызда 235,7 млн. АҚШ долларын, жыл басынан бері 550,3 млн. АҚШ долларын сатты.

Ақышевтың сөзінше, бұдан басқа, депозиттердің долларлануы төмендеуде. «2016 жылғы қаңтарда ең жоғарғы мән 69,9%, оның ішінде жеке тұлғалардікі – 80,1% және заңды тұлғалардікі – 62,1% болды. Сәуірдің қорытындысы бойынша шетел валютасымен депозиттердің үлесі 60%-ға дейін төмендеді, оның ішінде халықтікі – 71,7%, заңды тұлғалардікі – 52,5%-ға дейін төмендеді», - деді ол.

Осылайша, теңгемен активтердің тартымдылығы көбінесе «доллардан шығуға» себепші болды. Бұл ретте нарықта қолма-қол ашалай, сол сияқты қолма-қол ақшасыз теңгелік өтімділіктің кеңеюі байқалады, - деп түйіндеді Д.Ақышев.

ҚР банк жүйесінен депозиттердің әкетілуі байқалмайды – Д. Ақышев

Бүгінгі күні банк жүйесінен депозиттердің әкетілуі («қашуы») байқалады деп айтуға негіз жоқ. Осындай мәлімдемені бүгін телевизиялық БАҚ үшін өткен брифинг барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев жасады.

Ұлттық Банктің ресми деректеріне сәйкес ағымдағы жылдың басынан бері халықтың теңгемен салымдары 461,6 млрд. теңгеге (2016 жылғы ақпан - сәуір аралығында – 483,1 млрд. теңге) ұлғайды. Халықтың шетел валютасымен салымдары 588 млрд. теңгеге қысқарды, алайда, Д. Ақышевтың сөзінше, бұл цифрда бағамдық өзгеріс ескеріледі. «Жыл басынан бері байқалып отырған бағамның нығаюы шетел валютасымен салымдар қалдығының теңгелік баламасын төмендетеді және олардың әкетілуін өсіреді», - деп нақтылады Ұлттық Банктің басшысы.

Ол бағамдық өзгерістерді ескермей жылдың басынан бері халықтың шетел валютасындағы салымдарының төмендеуі 404,7 млрд. теңгеге, 2016 жылғы ақпан – сәуір аралығында – 367 млрд. теңгеге бағаланатындығын, банк жүйесіне теңгемен салымдар әкеліну цифрының төмендегенін атап өтті.

Теңгемен кредиттердің өскендігі байқалады – Д.Ақышев

Депозиттердің валюталық құрылымының өзгеруі кредиттеу үшін теңгемен өтімділік көздерінің кеңеюіне түрткі болды. 2016 жылғы сәуірде 2015 жылғы қазаннан бастап алғаш рет ұлттық валютадағы кредиттердің 0,2%-ға өскені тіркелді. Бұл жөнінде бүгін телевизиялық БАҚ үшін брифинг кезінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

«Ұлттық Банк мөлшерлемесінің төмендеуі банктердің кредиттік белсенділігіне жедел ықпал ете алмайды. Кредиттерге деген сұраныс нарық мөлшерлемесінің ықпалынан ғана қалыптаспайды, - деп атап өтті Д.Ақышев. - Кредиттеу туралы шешімге жалпы экономикалық ахуал, сондай-ақ кәсіпорындардың және халықтың стратегиялық және басқарушылық жоспарлары ықпал етеді. Сондықтан экономиканы кредиттеу Ұлттық Банк тарапынан болатын шаралардың ықпалымен де, сондай-ақ елдегі экономикалық белсенділікті жалпы жандандыру шараларымен де біртіндеп қалпына келтірілетін болады».

Оның айтуынша, базалық мөлшерлеме жөніндегі мәселені қарау кезінде, теңге өтімділігінің ахуалы ескеріледі. «Нарыққа қатысушылардың валюталық артықшылығының өзгеруі, теңгеге жоғары сұраныс, сондай-ақ жоспарлы бюджеттік шығыстар өтімділіктің құрылымдық профицитіне әкеп соқты. Ақша-кредит жағдайларының кейбір жұмсаруы байқалады. Ақша нарығындағы мөлшерлемелер пайыздық дәліздің төменгі шегінде тұр. 2016 жылғы 31 мамырда бір күндік РЕПО операциялары бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме 14,00% және СВОП операциялары бойынша 13,81% болды», - деп толықтырды ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы.

Ол, өтімділік профициті жағдайларында банктердің мерзімі ұзағырақ операцияларға, атап айтқанда, Ұлттық Банктің мерзімдері 7, 28 және 91 күн қысқамерзімді ноттарына сұранысының байқалғандығын атап өтті. Соңғы аукцион бойынша кірістілік 7 күндік ноттар бойынша – 14,64% (тиімді кірістілік – 15,74%), 1 айлық бойынша – 14,50% (51,51%), 3 айлық бойынша – 13,95% (14,70%) болды. «Ұлттық Банк 2014 жылғы қарашадан бастап алғаш рет, 2016 жылғы 13 және 20 мамырда 3 айлық ноттарды шығарғандығын атап өту қажет. 24 маусымда, 2014 жылғы қаңтардан бастап алғаш рет 6 айлық нотты орналастыру жоспарланып отыр, - деп қосты Д.Ақышев. – Ұлттық Банктің ағымдағы жағдайлардағы операцияларының нәтижесі өтімділікті таза алып тастау болып табылады. Бұдан былай Ұлттық Банк өтімділік профицитін төмендету бойынша шаралар өткізуді бастауы мүмкін».

Реттеушінің деректері бойынша, мамыр айының соңында Ұлттық Банктің ақша нарығындағы операцияларының сальдосы (ашық позиция) өтімділікті алу түрінде 1 874 млрд. теңгені (2016 жылғы сәуірдің соңында – 1 544,8 млрд. теңгені) құрады. Бұл ретте ұзақ валюта-пайыздық своптар бойынша банктердің өтелмеген берешегі 1 154,4 млрд. теңгені (1 жылға дейінгі өтеуге қалған мерзімі бар своптар бойынша – 640,6 млрд. теңгені) құрады. Нәтижесінде өтімділікті таза алу 719,6 млрд. теңгені құрады.

ҚР Ұлттық Банкінің басшысы болашақта базалық мөлшерлеменің төмендеуін жоққа шығармады

Тәуекелдердің төмендеуі, оның ішінде инфляция мен қаржылық тұрақтылық үшін тәуекелдердің төмендеуі шамасы бойынша, сондай-ақ жағымды үрдістердің тұрақтылығын растау шамасына қарай базалық мөлшерлеме төмендеуі мүмкін. Бұл туралы бүгін телевизиялық БАҚ-қа арналған брифинг кезінде ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Ол мөлшерлемелердің төмендеуі жылдамдығы экономиканың сыртқы күйзелістерге қайтарған жауабына және жүргізіліп отырған ақша-кредит саясатынан түскен кері байланысқа тәуелді болады, - деп атап өтті. «Негізгі назар бір жылдан және одан артық мерзімге болжанатын инфляцияға, валюталық тәуекелдерді хеджирлеу құнына, банк салымшыларының валюталық артықшылық берулеріне аударылатын болады», - деді ҚРҰБ басшысы.

Оның айтуынша, базалық мөлшерлеме бойынша келесі шешім 2016 жылғы 11 шілдеде Астана уақыты бойынша сағат 17.00-де жария етіледі.

Еске сала кетсек, Д.Ақышев бүгін Ұлттық Банктің шаралары мен іс-қимылын тұрғындар мен қаржы секторына белсенді жария ету саясаты шеңберінде базалық пайыздық мөлшерлеме бойынша кезекті шешімге түсініктеме берді. Осылайша, базалық мөлшерлеме пайыздық мөлшерлеменің $\pm 1\%$ дәлізімен 15%-дық деңгейде сақталды. Тиісінше, өтімділік беру операциялары бойынша мөлшерлемелер 16%-ды және өтімділікті алу операциялары бойынша – 14%-ды құрайды.